

MEMO aan Raad

Aan : De raad van gemeente Noordoostpolder
Van : Wethouder A. Poppe
Datum : 1 september 2015
Onderwerp : **Risicoanalyse Marknesserbrug**

Beleidsreferentie

- ⇒ *Het college heeft in de vergadering van 3 december 2013 de voorkeur uitgesproken voor nieuwbouw (variant 3). De meerderheid van de RTG Woonomgeving heeft op 6 januari 2014 aangegeven de voorkeur te hebben voor renovatie van de brug. Vervolgens heeft het college aan de raad gevraagd te kiezen voor variant 2B. In de raadsvergadering van 17 februari 2014 is besloten om variant 2A+ uit te voeren.*
- ⇒ *Raadsvergadering van 29 juni 2015 waarin door de raad een motie is aangenomen om opnieuw een onderbouwing c.q. onderzoek te doen naar de grootte van de risico's en geld van de varianten en de onderlinge verhoudingen tussen de varianten 2A, 2A+, 2B en 3. In de RTG Woonomgeving de resultaten daarvan voor te leggen en een onderbouwd advies uit te brengen en op basis daarvan het genomen besluit, zijnde het voornemen de renovatie van de Marknesserbrug (variant 2A+) te gunnen, al dan niet te herzien.*

Inleiding

Uw raad is van mening dat als gevolg van het mislukken van twee onderhandse aanbestedingen de markt een signaal heeft afgegeven over de risico's van het gekozen schetsontwerp (variant 2A+). Er vanwege de nog aanwezige risico's een behoorlijk budget wordt gereserveerd en u vraagt zich af of dit toereikend is. U geeft het college mee te onderzoeken of de risico's en de daarbij behorende riscioreservering aanvaardbaar zijn. U verzoekt aan het college om de renovatievarianten 2A, 2A+ en 2B en nieuwbouw (variant 3) daarbij te betrekken. Zie bijlage 4 voor een beeld van de verschillende varianten.

In variant 3 (nieuwbouw) kunnen mogelijke risico's zoveel mogelijk worden voorkomen en kunnen de meeste wensen worden meegenomen.

Daarnaast zijn de 'restrisico's' bij nieuwbouw niet van toepassing.

Variant 3 (nieuwbouw) is niet verder beschouwd, omdat uw raad in de vergadering 17 februari 2014 heeft besloten over te gaan tot renovatie van de brug.

De risicoanalyse heeft ertoe geleid dat besloten is om door te gaan met de realisatie van variant 2A+. Daartoe onderstaande argumentatie.

Variant 2A+.

1. De risico's en bijbehorende risicoreservering zijn aanvaardbaar

contractvoorbereidingsfase zijn voor de uitvoeringsvariant risicoanalyses uitgevoerd en is een risicodossier opgesteld. Daartoe zijn beheersmaatregelen bepaald en de kosten daarvan zitten begrepen in de aanneemsom van de aannemer.

Mocht dit nog niet toereikend zijn, dan moeten in de contractfase (uitvoering) mogelijk nog beheersmaatregelen worden getroffen. Hiervoor zijn voor de top-4 restrisico's beheersmaatregelen bepaald. Zie hiervoor bijlage 2.

Daaruit blijkt dat uitgaande van de belangrijkste restrisico's er een bandbreedte is van de mogelijk extra kosten van € 135.000 tot € 175.000. Er is uitgegaan van een gemiddelde van € 152.500 in het verstrekte kostenoverzicht (bijlage 1).

Een kanttekening is dat bij de gekozen contractvorm (UAV-gc contract) de aannemer niet direct terug kan vallen op het toepassen van zwaardere beheersmaatregelen, maar dat er eerst ontwerptimalisaties moeten worden uitgewerkt

2. Tijdens de uitvoering risicobeheersing een belangrijk issue is

In de voorgaande projectfasen zijn risicoanalyses uitgevoerd en is een risicodossier opgesteld. Tijdens de uitwerking van de opdracht door de aannemer, de contractbeheersingfase, zal de nadruk liggen op risicobeheersing. Daartoe worden risicosessies met de aannemer gehouden en wordt het bestaande risicodossier besproken en zo nodig verder aangevuld en geactualiseerd. Dit is een onderdeel van de zogenaamde *Systeemgerichte Contractbeheersing (SCB)* die gaat plaatsvinden. Deze methodiek past bij de gekozen contractvorm en is ondermeer gericht op risicogestuurd toetsen en een uitgebreide toets van het kwaliteitssysteem van de aannemer. Deze werkwijze moet er mede toe zorgdragen dat de renovatie binnen het beschikbare budget wordt gerealiseerd.

Vergelijking variant 2A+ met de varianten 2A en 2B

1. De restrisico's in de contractfase (uitvoering) van de renovatievarianten vergelijkbaar zijn

Voor de mogelijke renovatievarianten 2A, 2A+ en 2B geldt dat de restrisico's van het beweegbare deel van de brug (redelijk) vergelijkbaar zijn. Voor wat betreft de sterkte van de betonnen aanbruggen is er wat verschil. Hierbij is als gevolg van de verbreding van de betonnen aanbruggen de toename van de belasting bij variant 2A+ het grootst. Zie verder bijlage 2 voor een nadere toelichting.

2. Er extra financiële (en mogelijk juridische) gevolgen bij een switch naar een andere renovatievariant zijn

Wanneer er geswitcht wordt van variant 2A+ naar variant 2B of 2A is de voorkeur om aan dezelfde aannemer een nieuwe inschrijvingsprijs te vragen. Dan wordt geen vergoeding/schadeclaim door de aannemer verwacht.

Wel zal de aannemer een nieuwe inschrijvingsprijs met meerwerk gaan indienen op basis van een andere renovatievariant. De hoogte van de meerwerkkosten zijn afhankelijk van de omvang van de verschillen tussen de varianten en verder wat de aannemer redelijk vindt in het kader van vertraging en marktwerking.

Als besloten wordt om een andere renovatievariant meervoudig onderhands of openbaar aan te besteden kan de aannemer vragen om een vergoeding en kan een schadeclaim worden ingediend. Het gaat om twee renovatievarianten met "vergelijkbare oplossingen". Dat geldt zeker voor het val (beweegbare deel van de brug). Bij opnieuw aanbesteden van een ander renovatievariant kunnen mogelijk dezelfde aannemers weer gaan inschrijven. De belangenorganisatie van de aannemers kan dan een rekenvergoeding vragen voor de inspanningen van de vorige aanbestedingsfase. De werkzaamheden van de aannemers om een inschrijving te kunnen doen voor de renovatie van de brug zijn immers voor niets geweest.

Bij een aangenomen rekenvergoeding van € 5000 en vijf inschrijvers, die bij de openbare aanbesteding hebben ingeschreven, gaat het om een bedrag van globaal € 25.000.

3. Op basis van de risicoanalyse een keuze voor een andere variant geen financiële voordelen oplevert

Op 31 maart 2015 heeft de openbare aanbesteding plaatsgevonden. De economisch meest voordelige inschrijver is Van der Made BV te Zevenbergen met een inschrijvingsom van € 1.051.000 exclusief BTW.

De vergelijkingsraming sluit op afgerond € 1.200.000 exclusief BTW. Na beoordeling van de ingediende stukken heeft de aannemer aangetoond te voldoen aan alle van toepassing verklaarde uitsluitingsgronden en (geschiktheids)eisen.

De openbare aanbesteding van variant 2A+ heeft een scherpe aanbieding opgeleverd. De vraag rijst of bij het vragen van een nieuwe aanbieding voor een andere renovatievariant bij dezelfde aannemer dit weer gebeurt.

Een andere mogelijkheid is opnieuw aanbesteden, maar in dat geval wordt er voor een 4^e keer aanbesteed. De vraag is hoe de markt daarop gaat reageren. De interesse voor het werk zal mogelijk niet groot zijn en leidt mogelijk niet tot een gunstige aanbesteding.

Bovendien moeten ingeval er voor een andere renovatievariant wordt gekozen extra voorbereidingskosten (opstellen contract tot en met de aanbesteding) worden gemaakt en moeten deels opnieuw vergunningen worden aangevraagd inclusief bijbehorende kosten.

In bijlage 3 is een totaaloverzicht van de kosten inclusief 'restrisico's' voor de renovatievarianten weergegeven. Daaruit blijkt dat de kosten vergelijkbaar (variant 2A) danwel hoger (variant 2B) dan variant 2A+ zijn. Variant 2A is daarnaast niet wenselijk, omdat bij deze variant de fietsvoorzieningen (te) smal zijn.

Een kanttekening is dat er een inschatting is gemaakt van de meerkosten bij een switch naar andere renovatievarianten. Van een aantal posten is dat lastig te bepalen. Dit geldt ondermeer voor de hoogte van een mogelijke schadeclaim, hoe reageert de markt op een nieuwe aanbesteding, wordt er alsnog om een rekenvergoeding gevraagd.

Samenvatting bovenstaande argumenten

Samenvattend onderstaand (nogmaals) een opsomming waarom geen andere renovatievariant wordt voorgesteld:

- De 'restrisico's' en bijbehorende risicoreservering aanvaardbaar zijn.
- Financiële (en mogelijk juridische) gevolgen als wordt gekozen voor een "vergelijkbare oplossing" c.q. andere renovatievariant.
- Geeft geen uitvoering aan het raadsbesluit.
- Extra voorbereidingskosten voor het opstellen van een nieuw contract en extra kosten voor aanvraag/verlening van vergunningen.
- In de contractvoorbereidingsfase zijn voor de uitvoeringsvariant risicoanalyses uitgevoerd en zijn beheersmaatregelen bepaald. Daarnaast zijn voor de top-4 restrisico's beheersmaatregelen bepaald die zich **nadien mogelijk** nog in de contractfase (uitvoering) kunnen voordoen. De extra beheersmaatregelen zijn afgeprijsd en in het uitvoeringsbudget opgenomen.
- Risico's vertaald in beheersmaatregelen die zich mogelijk nog in de contractfase kunnen voordoen liggen voor de andere renovatievarianten in de orde grootte van variant 2A+.
- De openbare aanbesteding van variant 2A+ heeft een scherpe aanbieding opgeleverd. De vraag rijst of dat bij een aanbesteding voor een andere renovatievariant van dezelfde aannemer of bij een nieuwe aanbesteding dit weer gebeurt. Bij opnieuw aanbesteden (4^e keer), is het namelijk maar de vraag hoe de markt daarop gaat reageren. De interesse voor het werk zal mogelijk niet groot zijn en mogelijk niet leiden tot een gunstige aanbesteding.

- Op basis van de risicoanalyse en financiële gevolgen van een switch naar een andere renovatievariant blijkt, dat de totale kosten van de andere renovatievarianten hoger dan (variant 2B) of ongeveer vergelijkbaar (variant 2A) zijn met variant 2A+. Variant 2A is daarnaast niet wenselijk omdat bij deze variant de fietsvoorzieningen (te) smal zijn.

Vervolgstappen

Het college heeft in de vergadering van 9 juni 2015 kennis genomen van de voorgenomen gunning. Rekening houdend met de zogenaamde restrisico's heeft het college ingestemd om € 75.000 extra budget (BDU-bijdrage) aan te vragen ten behoeve van renovatievariant 2A+. Uitgangspunt is het werk zo spoedig mogelijk op te dragen. Als gevolg van de verlenging van de gestanddoeningstermijn, moet de uitvoeringsplanning worden bijgesteld. Dat betekent dat het werk niet in de 1^e helft van 2016 wordt opgeleverd. Het streven is dat dit nu in de 2^e helft van 2016 gebeurt. Tenzij de raad kiest voor variant 3.

Nieuwbouw (variant 3)

Geconstateerd wordt dat er bij uw raad twijfel is of doorgegaan moet worden met de uitvoering van variant 2A+, ofwel moet er niet gekozen worden voor nieuwbouw in plaats van renovatie van de brug. Dit gelet op ondermeer het moeizame aanbestedingstraject. Onderstaand een aantal overwegingen die destijds zijn genoemd om te kiezen voor nieuwbouw:

- Nieuwbouw geeft maximale vrijheid in vormgeving/esthetica.
- Bij nieuwbouw is zowel een verbreding van het doorvaartprofiel als de doorvaarthoogte mogelijk. Op piekdagen kunnen er maximaal ongeveer 40 openingen zijn. Door de brug wat hoger aan te leggen kan de recreatievaart zo maximaal mogelijk onbelemmerd passeren. Dit geeft minder stops voor het autoverkeer op de Marknesserweg. De weg behoort tot de hoofdwegenstructuur in Emmeloord. Gevolg is een betere doorstroming en minder milieubelasting.
- Bij een nieuwe brug kan gekozen worden voor een moderne contractvorm. Hiermee kan de markt een kans worden gegeven om een uitdagend ontwerp te maken, wat ook prijsverlagend kan zijn.
- Bij het ontwerp van een nieuwe brug zijn er duurzame mogelijkheden in te passen zoals het energieneutraal uitvoeren van het bewegingswerk en het gebruik van bv. kunststof composiet materiaal voor het brugdek en brugranden.
- Wanneer alleen wordt gekeken naar de kosten die in 100 jaar moeten worden gemaakt, dus niet 'contant' maken, dan blijkt dat de daadwerkelijke kosten genuanceerder komen te liggen. In dat geval scoort nieuwbouw weer goed ofwel de nieuwbouwvariant heeft dan de laagste kosten.
- Door het contant maken van de kosten over een periode van 100 jaar scoren de renovatievarianten beter dan nieuwbouw. Uitgangspunt is wel dat de middelen voor de toekomstige investeringen ook daadwerkelijk worden gereserveerd. Anders ontstaat er een vertekend beeld. Wanneer echter het kostenaspect niet wordt meegewogen, dan scoort de nieuwbouwvariant beduidend beter. Daarnaast zijn de 'restrisico's' bij nieuwbouw niet van toepassing. In variant 3 kunnen de meeste wensen worden meegenomen en kunnen mogelijke risico's zoveel mogelijk worden voorkomen. Nieuwbouw scoort voor de aspecten uitvoeringsrisico's en onzekerheden bestaande constructie goed.

Financiën nieuwbouw.

De destijds gereserveerde middelen voor vervanging van de Marknesserbrug ter grootte van € 4,5 miljoen zijn niet meer geheel beschikbaar.

Voor de vervanging van de Marknesserbrug is indertijd besloten om vanuit het rekeningresultaat 2010 € 2 miljoen te reserveren voor de vervanging en het resterende bedrag van € 2,5 miljoen te dekken uit de reserve beleidsplan. Voor variant 2A+ is € 1.167.500 beschikbaar gesteld en het restant van € 832.500 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve vervanging bruggen. De resterende € 2,5 miljoen is vrijgevallen

binnen de reserve beleidsplan. Dus voor nieuwbouw, geschatte kosten € 4 miljoen, is een tekort van ca. € 2 miljoen. Dit zou geactiveerd kunnen worden en ten laste gebracht van de reserve vervanging bruggen.

BIJLAGEN:

1. Kostenoverzicht uitvoeringsvariant 2A+ (bijlage 1)
2. Restricties Marknesserbrug (bijlage 2)
3. Totaaloverzicht kosten renovatievarianten (bijlage 3)
4. Doorsneden en boven- en aanzichten varianten (bijlage 4)
5. Motie 2015-06-11a Marknesserbrug (bijlage 5)